

2017 - 2018

ÅRSPLAN FOR TORVIKBUKT BARNEHAGE

NLM-barnehagane A/S
Torvikbukt barnehage
6639 Torvikbukt
Tlf. 712 93 853
Mob. 474 89 826
E-post: torvikbukt@nlmbhg.no
Hjemmeside:
torvikbukt.barnehage.no

Innhold

FORORD	2
<i>Velkommen til Torvikbukt barnehage!</i>	2
PRESENTASJON AV BARNEHAGEN	3
Samarbeidsutvalet	3
Eigarstyret	3
Foreldrerådet	4
Barnegruppa	4
Personalgruppa	4
RAMMEVILKÅR FOR DRIFTA	5
<i>Den kristne formålsbestemmelsen</i>	5
Rammeplan for barnehagen	5
Omsorg	5
Leik	6
Læring	6
Danning	6
Medverknad	6
Fagområda i rammeplana	7
Digitale verktøy	9
KVARDAGSAKTIVITETAR	10
REGELMESSIGE AKTIVITETAR	11
PERSONALSAMARBEID	12
FORELDRESAMARBEID	13
SAMARBEID MED ANDRE INSTANSAR	14
SIKKERHEITSREGLAR	15
TEMAOPPLEGG	17
<i>Temaval for barnehageåret 2017/2018</i>	17
ÅRSHJUL FOR BARNEHAGEN!	19
DAGSRYTMEN	20
5 - ÅRSKLUBBEN	20
TRAS	21
SPRÅKSPRELL	21
STEG FOR STEG	21
UTEDAGANE	21
MAT/ HELSE	22
DOKUMENTASJON	22

FORORD

Velkommen til Torvikbukt barnehage!

Målet med årsplana du no les er at den skal vere eit arbeidsreidskap for personalet. Den skal vere eit hjelpemiddel i det pedagogiske arbeidet, og eit grunnlag for vidare planlegging og vurdering. Vidare gjev årsplana nytig dokumentasjon med informasjon til foreldra og andre samarbeidspartnarar. Årsplana fortel kva mål som er sett for arbeidet i vår barnehage, og om val av innhald og arbeidsmåtar for å nå desse måla. Den inneholder konkrete planar for dei ulike delane av arbeidet. Månadsplaner og endå meir detaljerte planer blir laga etter kvart.

Visjonen for barnehagen vår er: "Liten, men god som gull". For kvar einskild av barna passar dette perfekt. Dei er små, men uendelege verdifulle. Vi vil også at det skal gjelde for dei andre delane som utgjer barnehagen som organisasjon, - personalgruppa, foreldregruppa og heile barnehagen. I ein einavdelings barnehage er alle desse delane forholdsvis små. Ein visjon er ei ledestjerne som skal vise veg mot målet vi går imot. Barnehagen vår er liten, men vi vil likevel vere god, og stadig bli betre.

Vi håpar at du som les plana får eit inntrykk av kva barnehagen står for, og kva vi arbeider med her.

Annlaug Engen Orset
- dagleg leiar -

PRESENTASJON AV BARNEHAGEN

Torvikbukt barnehage er eigd og driven av NLM-barnehagene AS. Gjemnes kommune gjev tilskot til drifta, fastset foreldrebetalinga og står for hovudopptak av barn.

Barnehagen starta opp i 1978.

Barnehagen har åpningstid frå kl 07.00 - 16.30. Barna kan gå i barnehagen frå 2 - 5 dagar pr. veke.

Barnehagen fekk våren 2015 lagt til noko areal til det godkjende leike- og oppholdsarealet, slik at vi no har ca. 30 plassar, avhengig av alderen til barna.

Barnehagen leiger lokale av Torvik bedehus, og ein del av innearealet er difor fellesareal med bedehuset.

Barnehagen ligg sentralt til i Torvikbukt, mellom bustadfeltet og riksvegen.

Samarbeidsutvalet

I Lov om barnehagar er det fastslått at barnehagen skal ha eit Samarbeidsutval. Dette skal vere eit rådgjevande, kontaktskapande og samordnande organ. Utvalet skal bl.a. fastsette årsplan for barnehagen, og arbeide for å fremje kontakt mellom barnehagen og lokalsamfunnet.

Samarbeidsutvalet for 2017 / 2018:

Olaug Simonsen Fiske	mob: 957 24 733	Representant NLM/leiar
Lars Andreas Fauske Lillebø	mob: 416 26 110	Representant foreldra
Silje Marie Klungnes	mob: 930 01 981	Representant tilsette
Anna Grindvoll	mob: 988 65 598	Repr Gjemnes kommune
Annlaug Engen Orset	mob: 481 23 177	Dagleg leiar/sekretær

Eigarstyret

Barnehagen har eit eigarstyre samansett av tre representantar for eigaren, altså Norsk Lutherisk Misjonssamband. Dagleg leiar i barnehagen er sekretær.

Eigarstyret er ansvarleg for barnehagen sin økonomi og lagar budsjettforslag som blir sendt til AS-styret. Det er også eigarstyret som tilsett personalet. Elles skal eigarstyret ivareta eigaren sine interesser og ansvarsområder i barnehagen.

Eigarstyrerepresentantane blir valgt for to år om gongen, og pr. dato er desse med:

Olaug Simonsen Fiske
Anders Saltbones
Gjermund Sørli
Annlaug Engen Orset, sekr

Foreldrerådet

Foreldrerådet er foreldra/ dei føresette til alle barna i barnehagen. Dette skal fremje fellesinteressene til foreldra, og bidra til at samarbeidet mellom barnehage og foreldre skaper eit godt barnehagemiljø.

Foreldrerådet skal bli forelagt, og har rett til å uttale seg i saker som er viktige for foreldra sitt forhold til barnehagen. Ved avstemming i foreldrerådet blir det gjeve ei stemme for kvart barn, og vanleg fleirtalsvedtak gjeld.

Leiar i foreldrerådet 2017/2018: Lars Andreas F Lillebø   mob 416 26 110

Nestleiar: Ingrid Humstad Hodne   mob 959 27 713

Festkomite: Rolf Kristian Blekken, Kristin/Ole Martinsen, Bjørn Kristian/Lene Hoem og Maria/Eivind Hoem. Eivind Hoem er innkalla.

Barnegruppa

Barnehagen kan ta opp barn frå heile kommunen. 26 barn starta opp i barnehagen i haust, og 6 barn er under 3 år. Gruppa består av 16 jenter og 10 gutter, 19 barn har heil plass og 7 barn har deltplass.

Vi deler gruppa i to etter alder i tida etter frukost til over lunsj.

Personalgruppa

Dagleg leiar: Annlaug Engen Orset 80 % stilling.
Utdanna barnehagelærar.

Pedagogisk leiar: Kristin Barlaup Martinsen 80 % stilling. Utdanna barnehagelærar. Pedagogisk leiar med ansvar for dei eldste barna.
Bjørn Kristian Hoem 100 % stilling. 4 år høgskuleutdanning innan idrett, friluftsliv og samfunnsfag. På dispensasjon frå utdanningskravet, pedleiar for dei minste barna.

Fagarbeidar: Mary Ann Toven Langset 100 % stilling.
Karin Harstad 100 % stilling.

Assistent: Åse Djupvik Eidseter 100 % stilling.
Yada Pazqualli 70 % stilling.

Lærling: Silje Marie Klungnes 50 % stilling.
Heidi Husevåg 100 % stilling.
Vikarar: Maria Louie Ann Guarin og Silje Marie Klungnes.
Lillian Gjerp Hoem er ute i permisjon.

RAMMEVILKÅR FOR DRIFTA

Den kristne formålsbestemmelsen

I § 1a i barnehagelova står det at private barnehagar kan fastsette særlege bestemmelser om livssynsformål.

Torvikbukt barnehage er ein barnehage med kristen formålsparagraf. Gjennom denne ønskjer vi å gje barna ein oppvekst som byggjer på Bibelens budskap.

Den kristne formålsparagrafen vil vere med å prege innhaldet i det pedagogiske opplegget i barnehagen. Den vil m.a. uttrykkje seg gjennom markeringa av dei kristne høgtidene og gjennom øvrige tema som blir tekne opp innafor dei fagområda som rammeplana seier vi skal vere innom. Mest av alt ønskjer vi at det kristne menneskesynet og nestekjærleik skal vise seg i praksis.

Når vi vel metodikk i forhold til temavalg, tek vi utgangspunkt i barna sin alder og utviklingsnivå, og vi tek omsyn til barna sitt heimemiljø. Ein god kristen barnehage skal finne metodar for formidling som viser repekt for alle foreldre og barn sine individuelle trusoppfatningar utan at dette vil gå på bekostning av formålsbestemmelsen. Vi har ei samlingsstund på ulike måtar med bibelstoff kvar veke. I denne samlinga vil vi formidle forteljingar frå Bibelen. Vi kan òg ta opp etiske tema, gjerne ved hjelp av kvardagsforteljingar. Kristne barnesangar har naturleg plass i barnehagen, og kvar samlingsstund avsluttar vi med barnebønna: «Gud som har oss småbarn kjær»

Rammeplan for barnehagen

«Rammeplan for barnehagen, innhald og oppgåver » er å finne på udir.no/rammeplan.

Rammeplana er eit viktig dokument for å sikre barn eit likeverdig barnehagetilbod av god kvalitet. Rammeplana skal gje informasjon til foreldre om kva dei kan forvente av barnehagen, og den er eit utgangspunkt for foreldera si mulegheit til å medverke på innhaldet i barnehagen. Rammeplana gjev retningslinjer for barnehagen sitt verdigrunnlag, innhald og oppgåver. Anerkjening av barndommen sin eigenverdi står sentralt i barnehagetradisjonen. Innhaldet i barnehagen skal bygge på eit heilsakleg læringssyn der omsorg, leik, læring, danning, vennskap og fellesskap, mangfold og respekt, kommunikasjon og språk er sentrale delar. Verdiformidling står sentralt.

Omsorg

Omsorg er heilt avgjerande frå dag ein i barnehagen. Vi legg stor vekt på at det einskilde barnet skal bli møtt med omsorg utifrå sitt behov. Når eit nytt barn begynner i barnehagen, er nettopp omsorg på barnet sine premissar heilt avgjerande for trivsel og tryggleik. Vi legg også stor vekt på samarbeidet med heimen i denne situasjonen. Dei vaksne i barnehagen må vere merksame og åpne for det unike hos kvart einskild barn, det unike i situasjonen og i heile barnegruppa. Vi vil at barna skal få oppleve omsorgsfulle relasjoner som er prega av nærliek, innleving og evne og vilje til samspel. Omsorgen barna møter hos oss vaksne, vil dei bruke i samspel med andre. Å kunne gje og ta imot omsorg frå andre er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse. Barn må få hjelp til å oppfatte kva rammer som er akseptable i samvær med andre.

Leik

Leik er viktig for små barn, og vi vil at leiken skal ha viktig plass i barnehagen. Ved å delta i leik får barna vennar, og det er kjempeviktig for at dei skal trivast. I samhandling med andre blir grunnlaget for læring og sosial kompetanse lagt. Vi ønsker å legge til rette for eit godt og variert leikmiljø som inspirerer til fantasi, skaparglede og livsutfaldning. Vi vil også at dei vaksne skal vere deltagande og nærverande i leiken, slik at dei kan tilrettelegge for gode relasjonar, inkluderande fellesskap og forebygge mobbing.

Læring

Læring er ein livslang prosess, og barn er lærevillige. Læring skjer i det daglege samspelet med andre menneske og miljøet, og heng nøye saman med leik og omsorg. Vi vil gje barna erfaringar og opplevelingar som gjev grunnlag for undring, vitebegjær og utforskarkartrang, og vi vil at barna sine interesser, nysgjerrighet og vitebegjær skal vere utgangspunkt for læringsprosessane i barnehagen.

Språkutvikling og sosial kompetanse skjer i sampel og relasjon mellom barna og dei vaksne, og barna imellom, og læringa vil vere prega av kvaliteten på dette samspelet. Personalaet skal vektlegge ros og anerkjenning i samspelet med barna. Det vil påverke barnas sjølvoppfatning og læring.

Danning

Danning er også ein livslang prosess. «Barnehagen skal støtte barna i å forhalde seg prøvande og nysgjerrige til omverda og bidra til å legge grunnlag for modig, sjølvstendig og ansvarleg deltaking i demokratiske fellesskap», seier rammeplana. Danning er eit resultat av det barna opplever, er med på, relasjonar osv, og det som gjer barnet til den det er. Danning skal forakrast i verdiane i formålsparagrafen. Vi ønsker å legge til rette for gode danningsprosessar, slik at barnet kan håndtere livet på ein god måte. Danningsprosessen foregår ikkje berre i barnehagen, derfor er det viktig med eit godt foreldresamarbeid. Danning er kobla til medverknad og innflytelse, og det medverkande barnet får stor plass. Dette inneber at barna skal få utvikle tru på seg sjølv og eigne muleheiter.

Medverknad

Barna sin medverknad er vektlagt i lov og rammeplan. Barna sin alder og modning avgjer korleis deira medverknad skal kome til uttrykk. Det handlar mykje om observante vaksne som tek seg tid til å lytte, tolke kroppsspråk og som kan ta barneperspektivet. Dei største barna kan også verbalt gje uttrykk for sine meningar og ønskjer, og det vil vi vere åpne for. Vi syns det er viktig at barna blir tekne på alvor, slik at dei føler at dei blir høyrd.

Det står i lova at barna skal få muleheit til aktiv deltaking i planlegging og vurdering av barnehagen si verksemnd. Utforsking utifrå det barna er opptekne av er viktig her. Pedagogisk opplegg og aktivitet blir opplagt og gjennomført utifrå barnas fokus og interesser i kombinasjon med planlagde opplegg og aktivitetar. Barna er svært mykje med på å velge kva dei skal leike og leike med i løpet av dagen.

Vi opplever også at dette med barns medvirkning er veldig viktig i tilvenningsperioden om hausten. Dei fleste barna går fort og greitt inn i eit opplegg slik vi har tenkt og planlagt det. Andre barn derimot må ha eit meir tilpassa opplegg for å finne seg til rette i barnehagedagen. Då er vaksne som ser barnet sitt behov og legg til rette for barnets medverknad veldig viktig for ein god start på barnehagelivet. Her kjem også foreldra sin medverknad klart inn i bildet.

Fagområda i rammeplana

Rammeplana deler læringsmiljøet i barnehagen inn i sju fagområde. Her har vi sett opp ei oversikt over aktivitetar vi vil jobbe med innan desse fagområda. Vi har delt inn oversikta i ulike aktivitetar for dei yngste og dei eldste barna. Barna må ha aktivitetane tilrettelagt etter kva alder og nivå dei er på, og det må vere progresjon i det dei opplever i barnehagen. Dei små kan ikkje vere med på alt det same som dei store, og barna skal ha noko å sjå fram til og vekse oppi. Dei store skal ha utfordringar på sitt nivå.

Bikuben 1-3 år	Bjørnehiet 3 – 6 år
Kommunikasjon, språk og tekst	
<ul style="list-style-type: none"> -samtale, sette ord på det barnet og den vaksne gjer -ta utgangspunkt i barnet sine ytringar -begrepsslæring, benevning, - konkreter og bilete -peike-biletbøker -sang, rim og regler -samlingsstund -enkle spel- -Språkkista 	<ul style="list-style-type: none"> -samtale, sette ord på det barnet og den vaksne gjer -begrepsslæring -samlingsstund -sang og musikk, rim, regler -bøker, høgtlesing for enkeltbarn /grupper -lyttetrening -øve på å snakke i ei gruppe -tekstskaping -5-årsklubb -Språksprell for 4- og 5-åringane -Språkkista
Kropp, rørsle, mat og helse	
<ul style="list-style-type: none"> -krype, gå, springe, hoppe, klatre, hinke, danse, sykle, ake, huske -bevege seg etter musikk, dans -sangleikar og bevegelsesangar -kaste ball -grave, spa -bli kjent med kroppen, benevne kroppsdelar, -påkledning -uteleiken, gå og springe i kupert terreng -utedagane, små turar utanfor barnehageområdet -sunn mat -stell, reinsleightstrening, håndvask og tannpuss 	<ul style="list-style-type: none"> -krype, gå, springe, hoppe, klatre, hinke, danse, sykle, ake, huske -uteleiken -«Barnehageleikane» som vi arrangerar for alle barnehagane kvart år -ski- og akedag, - og kanskje skøyter -sykkeldagar -utedag kvar fredag med kortare og lengre turar -teikne, klippe, perle -sunn mat, delta i matlaging, kvar kjem maten ifrå? -bli kjent med kroppen og korleis den fungerar -hygiene, reinsleightstrening, toalett, håndvask, tannpuss
Kunst, kultur og kreativitet	
<ul style="list-style-type: none"> -sangar, rim og regler -teikne og måle -skape eigen kunst med ulike materialer og motta respons på eigne uttrykk -kunstutstilling -utstilling ved hjelp av digitale verktøy -utkledningsleik/begynnande rolleleik 	<ul style="list-style-type: none"> -bibliotektur for 4-og 5-åringane -utkledning/ rolleleik, karneval -musikk, dans -teikning, måling og forming i ulike materialer -bli kjent med kunst og lage kunstutstilling -teaterbesøk i barnehagen eller andre stader ved kultursekkene -dramatisering av f.eks. eventyr -opptreden på julefest og evt. andre familiearrangement

Natur, miljø, teknologi	
<ul style="list-style-type: none"> -lære navn på dyr og dyrelydar -sjå på små dyr ute i naturen -årstidene -turar i naturen -plukke hagebær -vippedissa 	<ul style="list-style-type: none"> -livet i naturen gjennom året, årstidsendringar -sjå etter dyr, naturfenomen når vi er på tur og snakke om det/ undre seg -ta utgangspunkt i barna sine interesser og forutsetn. -miljøvern, kildesortering -ekspriment med naturfenomen og teknologi -gardsbesøk på f.eks. Åsan der vi ser på dyr og er med å hauste markens grøde -fisk, fisking, livet i sjøen -utedagane -byggeplass i barnehagen
Etikk, religion og filosofi	
<ul style="list-style-type: none"> -oppleve og øve på sosiale speleregler -øve på empati -vaksne som forbilde -sette ord på følelsar -lære inn gode haldningar og verdiar frå første stund -undring over ting i kvardagen og bibelhistorier -dei kristne høgtidene- småbarna har eige adventsopplegg og samlingar i dei andre høgtidene -ei bibelstund kvar veke -kristne barnesangar og bønner 	<ul style="list-style-type: none"> -oppleve og øve på sosiale speleregler -øve på empati -vaksne som forbilde -sette ord på følelsar -jobbe med gode haldningar og verdiar -saman filosofere over livets spørsmål -undring over ting i kvardagen ved hjelp av samtale, bøker, bibelhistorier, osv. -dei kristne høgtidene -bibelstund kvar veke -øve inn julespel til julefesten -påskevandring i kyrkja -kristne barnesangar og bønner
Nærmiljø og samfunn	
<ul style="list-style-type: none"> -turar og besøk i nærmiljøet -barna skal erfare at dei er verdifulle og viktige for fellesskapen - barna skal erfare at handlingane deira påverkar situasjonen for dei sjølve og andre -arbeide for eit inkluderande miljø som motverkar mobbing, likeverd -likestilling mellom kjønna -delta i 17.maitoget og opptreden i Gjemneshallen 	<ul style="list-style-type: none"> -turar og besøk i nærmiljøet -barna skal erfare at dei er verdifulle og viktige for fellesskapen - barna skal erfare at handlingane og vala deira påverkar situasjonen for dei sjølve og andre, skape haldningar for eit bærekraftig samfunn -arbeide for eit inkluderande miljø som motverkar mobbing, men fremjar likeverd og likestilling -demokrati der alle får delta og bli høyrt -begynnande kunnskap om kor viktig menneskerettane er -besøke arbeidsplassar, spesielt gardsbruk -besøk på Dyregoddagane -besøke og få besøk frå skulen -arrangere Barnehageleikane på Øra -delta i 17.maitoget og opptreden i Gjemneshallen
Tal, rom og form	
<ul style="list-style-type: none"> -duplo, putteboks, puslespel, spel -klipping, liming, teikning -begrepslæring: stor/liten, rund, firkanta, sirkel, rektangel, først/ i midten, sist osv. -begynnande tal- og mengdebegrep -rydding, sortering -leik i sandkassa -Språkkista 	<ul style="list-style-type: none"> -lego og duplo -spel, puslespel, perler -klipping, liming, teikning -mange typar konstruksjonsleiker -sortere og rydde leiker -matlagning med mål og vekt -«dagens hjelpar», teljing ved borddekking o.l. -fokus på matematiske begrep i dagleglivet -leik i sandkassa -beregne pålegg på brødkiva -hjelpe middler frå Språkkista

Digitale verktøy

I følge rammeplana skal barna allereie i barnehagen få opplæring i bruk av digitale verktøy. Det er store mulegheiter i den digitale verden, men vi må begynne enkelt slik at alle kan vere med.

Målet er enkelt: barna skal lære å bruke digitale verktøy, det er ei grunnleggjande ferdighet. Det er svært viktig at barna lærer fornuftig bruk og utviklar ei begynnande etisk forståing knytt til digitale medier. Digitale verktøy er også eit godt reiskap i det pedagogiske arbeidet med læring og dokumentasjon.

IKT i barnehagen kan innehalde:

- barna får ta biletar sjølv
- forfatte tekst til biletar – tekstskaiping
- video- og lydklipp frå internett
- informasjonssøk vaksne og barn saman
- animasjonsfilmar på internett
- skrive bokstavar og namn
- pedagogiske spel
- det pedagogiske programmet Salaby som vi abonnerar på

KVARDAGSAKTIVITETAR

Kvardagsaktivitetane er dei faste gjeremåla gjennom dagen. Dette er moment som går att i dagsrytmen kvar dag, og gjerne fleire gongar om dagen. Her skjer mykje direkte kontakt mellom barn og vaksne, og situasjonane gjev stort rom for omsorg, læring og danning. Skikk og bruk, vaner og vurderingar blir formidla. I barnehagen skjer det heilheitleg læring, og alle situasjonane kan og bør brukast bevisst for å nå måla ein har sett seg.

AKTIVITET	MÅL	ARBEIDSMÅTE
ANKOMST	Foreldre og barn skal kjenne seg velkomne. Gje barna ein mjuk start på dagen. God avskjed med foreldra.	Ein vaksen tek imot barna i garderoben. Gje og ta imot beskjed/informasjon.
AV- OG PÅKLEDNING	Få til gode samspelsituasjonar. Gjere barna sjølvhjulpne i av- og påkledning. Språktrening i forhold til kroppsdelar og klede. Lære barna å vere hjelpsame mot kvarandre.	Hjelpe til med kleda der det trengs. Oppmuntre barna til å kle seg sjølv og følgje dei opp undervegs. Samtale med barna. Oppmuntre til å hjelpe kvarandre.
MÅLTID	Lære gode matvanar og god bordskikk. Opparbeide sjølvstende i høve til eting og matbehov. Sosial trening. Språkstimulering	Organisere ei triveleg stund omkring bordet. Synge bordbøn. Alle sit ved bordet til alle er ferdige. Barna på Bjørnehiet er «dagens hjelpar» på omgang - då hjelper dei til med å dekke bordet. Alle ryddar litt kvar etterpå.
TOALETT/TANNPUS	Reinslegheitstrening. Lære sunne toalettvanar. Lære barna å etterkvart ta ansvar for eigne behov. Lære barna gode vanar for god tannhygiene.	Innøve gode rutiner. Vaske hender etter dogåing og før måltid. Pusse tenner etter frukost, barna pussar hovudsakeleg sjølve.

RYDDING	Lære barna orden og å ta ansvar for leikene. Hjelpe kvarandre.	Barna får konkrete ryddeoppgåver. Oppmuntre undervegs.
SOVING	Imøtekome barnet sitt behov for kvile/søvn. Skape ei trygg og god stund når barnet skal legge seg.	Barna blir lagt i vognene sine, og individuelle vanar og rutiner blir imøtekommne.

REGELMESSIGE AKTIVITETAR

AKTIVITET	MÅL	INNHOLD
SAMLINGSSTUND	Språkstimulering Formidling av kunnskap og haldningar Konsentrasjonstrening Sosial trening	Bruk av barnelitteratur og konkreter. Sangar. Ta utgangspunkt i barnas fokus. Konsentrasjonsleikar Sanse- og samarbeidsleikar Samtale
FORMING	Finmotorisk trening Prøve ulike materiale Gje glede ved å skape Prosessens vekt	Klipping, teikning og maling, liming og forming i mange ulike slags materiale.
BURSDAG	Gjere stas på den som har bursdag. La barnet få spesiell merksemnd denne dagen	Bursdagsbarnet vel tema for krona si og får vere med å finne bilet til å ha på krona. Barnet dekkjer på og pyntar bordet. Bursdagsskort, bursdagssanger og flagget til topps!
LEIK	Stimulere fantasi og skaparevne. Utvikling av språk, tankar, kjensler, moral, sosiale og motoriske ferdigheter. Utvikle eit godt sjølvbilete. Barnet skal få vennar.	Bruk av mange ulike slags leikemateriell. Dei vaksne legg til rette for variert leik, og er deltagande i leiken. Konstruksjonsleik, rolleleik, høgtlesing.... Inndeling i små-grupper. Grov- og finmotoriske aktivitetar.

PERSONALSAMARBEID

For å kunne gje barnehagen eit godt innhald er godt personalsamarbeid kjempeviktig. Styrar og pedagogisk leiar har særleg ansvar for å utvikle barnehagen si verksemd i samsvar med mål og innhald i Rammeplan for barnehagen. Men i gjennomføringa av planene er det dei vaksne som arbeidslag som utformar det konkrete arbeidet. Rammeplan for barnehagen understrekar difor at heile personalet må trekkast inn i planlegging, gjennomføring og vurderingsarbeid. I år er implementering av ny Rammeplan viktig sak.

Planleggingsdagar

Det er avsett fem planleggingsdagar pr.år. Desse dagane vert nytta til årsplanlegging, kurs og anna kompetanseheving, vurderingsarbeid m.m.

Planleggingsdagane for barnehageåret 17/18 er lagt til:

14., 15. og 16.august 2017, 25.april og 11.mai 2018.

Personalmøter

Personalet har lite høve til organisert samarbeid innanfor ordinær arbeidstid. For å nå målet for samarbeid er vi difor avhengige av å ha personalmøter på kveldstid. Vi har eit fast personalmøte i månaden, og elles blir det av og til møter ved behov. Personalmøta blir nytta til pedagogisk og praktisk planlegging, vurderingsarbeid, førebuing av foreldresamtalar, samarbeid om barna, kvalitetsarbeid, arbeid med rammeplana, fagleg utvikling, HMS-arbeid m.m.

Kurs

Kursverksemd er viktig for kompetanseheving, og som inspirasjonskjelde for personalet i det vidare arbeidet. Målet er at alle skal få minst ein kursdag i løpet av året.

Planlagde kurs dette året er:

Kurs om vennskap/mobbing saman med alle barnehage-og skuletilsette i Gjemnes. NLM sitt regionkurs for heile personalet, regional styrarsamling haust og vår for NLM-barnehagane og styrarkurs haust og vår for NLM-barnehagane på landsplan. Livredningskurs for pedleiarane i kommunal regi.

Så er det nytt kvalitetsutviklings-prosjekt saman med alle barnehagane i Gjemnes kommune, der heile personalgruppa er med. Dette krev mange møter og samarbeid i vår personalgruppe, og også eit par kurskveldar for heile personalet. I tillegg er det fleire samlingar for styrar og pedleiarar for å kunne leie prosjektet. Prosjektet, som vi kallar Beste praksis, har fokus: «Grunnleggende matematiske begreper».

Vurderingsarbeid

Vurdering av arbeidet skal vere ei hjelp i planlegginga og bidra til å sikre at utviklinga av barnehagen skjer på ein bevisst måte. Resultatet av vurderingsarbeidet blir lagt til grunn for arbeidet vidare. På same måte som heile personalet deltek i planlegginga, må alle delta i vurderingsarbeidet.

Vurderingsarbeidet skjer gjennom dagen når personalet observerar korleis barna reagerar på opplegget i barnehagen, og korleis organisering av barna, personalet og barnehagedagen fungerar. Personalet må også vere lydhør for kommentarar og andre uttryksmåtar frå barna. Det er både morsomt og lærerikt å høre kva barna syns om f. eks. turar, arrangement og andre aktivitetar dei er med på.

Personalmøta er ein veldig viktig arena for vurderingsarbeid. I vår barnehage er organisering av barnegruppa og dei vaksne viktig å vurdere. I tillegg er pedagogisk

og praktisk opplegg stadig gjenstand for vurdering. Foreldra blir på foreldresamtalane utfordra til å kome med sine vurderingar. Dei er også velkomne til å ta kontakt når som helst. Kvar månad skal foreldra få ei lita orientering om kva vi har jobba med utifrå månadsplana, og det kan forhåpentlegvis, i tillegg til dokumentasjonen dei får, vere ein god innfallsvinkel for å delta i vurderingsarbeidet. Etter kvart år blir det skreve ein årsrapport. Den blir lagt fram både for samarbeidsutvalet og eigarstyret, og er nok, i tillegg til arbeidet med årsplana, desse organa si største anledning til å delta i vurderingsarbeidet. Vurderinga skal vere heilheitleg, og den skal omfatte trivselen og utviklinga til barnehagruppa og det enkelte barnet. Den einskilde vaksne, personalgruppa som arbeidslag, forholdet barn-vaksne, barnehagen som organisasjon og utadretta verksemnd bør følgjast opp og vere gjenstand for planmessig vurdering. Vurderingsarbeidet må vidare knyttast opp mot målformuleringa for arbeidet.

Medarbeidarsamtalar

Som ein del av personalsamarbeidet og barnehagen sitt HMS-arbeid skal det settast av tid til medarbeidarsamtale minst ein gong kvart år. Dei tilsette i barnehagen får her individuell samtale med sin overordna, der ein tek opp forholdet til eigen arbeidssituasjon. Her er det også rom for rettleiing og synleggjering av behov for kompetanseheving m.m.

FORELDRESAMARBEID

Lov om barnehagar forutset eit nært samarbeid mellom heim og barnehage. Med samarbeid meinar ein regelmessig kontakt mellom heim og barnehage, der ein utvekslar erfaringar og informasjon, og drøftar det enkelte barnet sin situasjon. Målet er at barnehagen og heimen saman skal bidra til at barnet får ein trygg og god oppvekst. Foreldra sin medverknad i barnehagen er vektlagt i rammeplana, og beskrive tidlegare i årsplana her. Foreldra blir direkte utfordra til å delta i årsplanarbeidet på foreldremøtet om hausten og ved direkte henvendelse på våren.

Foreldremøte

Personalalet arrangerar foreldremøte der vi informerar og samarbeider om aktivitetane og arbeidet i barnehagen, og det kan vere reine temamøte. For barnehageåret 2017/2018 er det sett opp følgjande møteplan:
oktober-17: Kombinert foreldre- og foreldrerådsmøte.
febr/mars -18: Temamøte med aktuelt tema. (tek gjerne mot forslag til tema)

Foreldresamtalar

Alle foreldre i barnehagen vil få invitasjon til samtale om sitt/sine barn. Samtalane blir i september/oktober, og det blir sett av 25 min samtaletid pr. barn. Foreldra får også tilbod om ein samtale på våren. Det blir arangert overgangssamtale før skulestart der foreldre, barnehagen og skulen tek del.

Foreldra er sjølvsagt velkomne til samtale utanom oppsett konferansetid, og kan i så fall ta kontakt med styrar/ ped.leiar for å avtale tid.

Dagleg kontakt

I den daglege kontakten mellom heim og barnehage utvekslar ein informasjon om hendingar heime og i barnehagen, og om spesielle forhold som det er verdt å vere merksame på. Barn vil ofte vere tilstades i desse situasjonane, og denne kontakten er difor ikkje egna til å drøfte problemstillingar. Elles kan det vere travelt i hente- og bringesituasjonane, slik at det ikkje blir nok tid til prat. Vi tilrår derfor at

foreldre som har behov for å ta opp noko med personalet, avtalar ein samtale.

Månadsplan

Foreldra får utdelt plan for kvar månad med informasjon om kva temaopplegg vi har, om turar, utedagar, bursdagar, spesielle aktivitetar, middagar m.m. På baksida er det ei vurdering av månaden som gjekk.

Meldingsbok – digitale meldingar

Alle barn får utdelt ei meldingsbok. Denne boka blir brukt til å sende beskjedar mellom heim og barnehage. Fellesbrev til heimane kan bli sett inn i denne boka. Meldingar kan også sendast digitalt via barnehagen si nye webside, både til og fra foreldre/barnehagen.

Informasjonstavle

I garderoben heng det ei informasjonstavle der vi sett opp aktuelle opplysningar til ei kvar tid. Der kan vi også skrive litt om kva vi har gjort i løpet av dagen. På den digitale bilderamma får foreldra visuelt innsyn i barnehagekvardagen.

SAMARBEID MED ANDRE INSTANSAR

Eigaren og Private Barnehagers Landsforbund

Vi har ofte kontakt med eigaren eller PBL i administrative spørsmål. Eigaren arrangerar kurs for barnehagane sine, både styrarsamlingar og kurs for heile personalet. Barnehagen har eit eigarstyre, der er det to repr. frå lokalmiljøet og ein frå regionadministrasjonen. Tilsette i administrasjonen i NLM-barnehagene AS besøkjer barnehagen av og til. Det er også no tilsett ein pedagogisk fagkonsulent i selskapet.

Gjemnes kommune og dei andre barnehagane i kommunen

Barnehagen har samarbeid med kommunen angående økonomi og tilskot, og styrarane har samarbeidsmøter om felles opplegg i alle barnehagane i kommunen. Dessutan planlegg vi felles gruppemøter både for pedleiarar og assistenter i heile Gjemnes i samband med kvalitetsprosjektet Beste Praksis. Vi har også samarbeid med kommunen ang. opptak, kontantstøtteregister osv. Vi samarbeider om ”bibliotekprosjektet”, der barn og vaksne frå alle barnehagane i kommunen møtest på biblioteket. Somme gonger er vi saman med ein av dei andre barnehagane på forestilling med Kultursekkjen. Og ikkje minst, vår barnehage inviterer kvart år alle dei andre barnehagane til Barnehageleikane på Øra stadion.

Torvikbukt skule

I rammeplana står det at barnehagen i samarbeid med foreldre og skulen skal legge til rette for overgangen frå barnehage til skule og eventuelt SFO. Vi har avtale med skulen om at 5-åringane besøkjer 1.klasse ein gong pr.mnd. Vi inviterar også 1. klasse til barnehagen ein gong om hausten. Vi har ei kommunal plan for overgangen frå barnehage til skule.

Pedagogisk Psykologisk Kontor (PPT)

Barnehagen har kontakt med Pedagogisk Psykologisk Kontor for Eide, Fræna og Gjemnes. Ved PP-kontoret er det tilsett fagfolk som kan gje råd og rettleiing til personalet. PP-kontoret gjev også råd og rettleiing til foreldre som ønskjer det. Rundt barn som har fått tildelt ekstra ressursar, blir det oftast oppretta ei arbeidsgruppe der foreldre, barnehagen og PPT samarbeider. Barnehagen har ikkje høve til å kontakte PPT vedr. enkeltbarn utan foreldra sitt samtykke. Dersom det er

ønskjeleg kan vi formidle kontakt mellom foreldre og PPT.

Helsestasjonen, barnevernet og flerfaglig team

Barnehagen kan, dersom det er ønskjeleg, formidle kontakt mellom foreldre og helsestasjon/barnevern. I flg. Lov om barnehagar har personalet ved barnehagen plikt til å melde ifrå til barnevernet dersom ein har grunn til å tru at barnet lever under forhold som kan skade barnet si helse og utvikling. Helsesøster vil vere aktuell som rettleiar/ koordinator i samband med barn med særskilte behov. Barnehagen blir invitert til møter med flerfaglig team.

SIKKERHEITSREGLAR

Barnehagen skal vere ein trygg stad for barna, og foreldra skal kunne stole på at barna har det trygt og godt den tida dei oppeheld seg i barnehagen.

Sikkerheit blir ivareteke ved at ein har god standard på leiker, utstyr og bygningars, trygge trafikktihøve, reglar for inne- og uteleik og at aktivitetane skjer under tilsyn. Lov om Internkontroll regulerar barnehagen og eigar sitt ansvar i forhold til sikkerheit for barn og personale. Vi utfører kvar dag intern sjekkrunde på uteleikepllassen. Vi har sikkerheitsreglar for barn og foreldre, og sikkerheits-/ tilsynsreglar for personalet. Internkontrollsystemet vårt heiter PBL Mentor.

Internkontrollrutiner

Sikkerheit skal ivaretakast gjennom gode internkontrollrutiner:

- Sikkerheitsreglar for barn og foreldre blir sendt ut kvar haust saman med årsplana.
- Sikkerheitsreglar/tilsynsreglar for personalet blir gjennomgått to gongar pr.år. Vikar får utdelt skriftlege sikkerheitsreglar.
- Branninstruks blir gjennomgått to gongar pr.år. Det skal vere to brannøvingar i året.
- Leiker og utstyr blir sjekka jamnleg. Uteområdet har fast dokumentert dag- veke- og halvårssjekk.
- Det er fastsett reglar for smittevern.
- Førstehjelpsutstyr vert kontrollert jamnleg.
- Personalet skal vere oppdatert på førstehjelp, kurs annakvart år.

Sikkerheitsreglar for foreldra

- Foreldra er ansvarlege for bringing og henting av barna. I hentesituasjonen er den som hentar barnet ansvarleg frå det øyeblikket at ein har vore i kontakt med barnet.
- Foreldra må ikkje hente eller forlate barnet utan at dei har vore i kontakt med personalet.
- Det skal gjevast beskjed til personalet dersom barnet skal hentast av andre enn dei som til vanleg har rett til å hente barnet i barnehagen. Personalet har ikkje lov til å sende barnet med ukjente personar.
- Porten skal alltid vere stengt.

Sikkerheitsreglar for barna

- Barna kan ikkje gå ut av porten utan i følgje med vaksne/den som hentar barnet.
- Det er ikkje lov å klatre på porten og gjerdet.
- Det er ikkje lov å ha syklar/store gjenstandar/steinar under tre/leikapparat.
- Det er ikkje lov å leike i, eller ta med leiker inn i sikkerheitssonene.

Sjekkrutiner inne

Tidlegvakta sjekkar at døra i hallen er låst, og at vaskerom, bøttekott og storsalen er avlåst.

Tilsynsreglar uteleik

- Porten skal vere stengt.
- Dei vaksne skal vere plasserte slik at dei har overblikk over heile leikeplassen. Ved aking, klatring og liknande aktivitetar må dei vaksne kunne gripe inn dersom aktiviteten utviklar seg til å vere til fare for barna.
- Dersom ein vaksen må gå inn, skal det gjevast beskjed til andre vaksne ute.
- Stoppe aktiviteten i sklia, akebakken og dissene dersom forholda blir farlege.
- Når vi går på tur har vi ei klar ansvarsfordeling for barna

Tilsynsregler inne

- Det skal vere vaksne på badet når det er mange barn der
- Barna skal ikkje vere åleine på kjøkkenet
- Vaskemidla skal stå slik at barna ikkje når dei/ vere innelåst

TEMAOPPLEGG

Ein del av aktivitetane vil bli prega av spesielle tema som er sette opp ved starten av barnehageåret. Tema blir valt ut frå barnehagen si målsetting, barnegruppa sine behov og interesser, tradisjonar, årstider og høgtider og innspel frå foreldra. Nokre tema er langsiktige, d.v.s. at vi kjem attende til temaet fleire gonger utover året. Andre tema er kortsiktige og vil bli avslutta etter ei viss tid.

Tema vil kome til uttrykk gjennom val av litteratur, sangar, samtaletema, utedagane, leik, dramatisering, aktivitetar og forming.

Gjennom arbeid med tema, vil vi jobbe med dei sju fagområda som Rammeplana seier at vi skal jobbe med i løpet av året. Sjå kap. om Rammeplana.

Omfanget av temaet vil variere etter kva aldersgruppe barna tilhører, og om barnet har heil eller deltplass i barnehagen.

Mål for læring og oppleveling kan ikkje setjast så høgt for dei som har deltplass som for dei som har heilplass. Dette fører til at ikkje alle barna vil få med seg alle aktivitetar som skjer i barnehagen i løpet av året. Likeeins er prosesjon i høve til alder viktig i barnehagen. Det barnet er for ung til i år, kan dei få vere med på når dei blir eldre.

Temaval for barnehageåret 2017/2018

Kortsiktige tema:

Høgtider/merkedagar: Mål for temaet er å la barna bli kjent med bakgrunnen for dei forskjellige høgtidene og merkedagane, og vise samanhengen mellom høgtidene. Kvifor feirar vi jul, påske osv? Formidle kunnskap, kultur og lange tradisjonar, - føre den kristne kulturarven vidare.

Barnas misjonsprosjekt: Kvart år har vi eit prosjekt der barna lærer om korleis barn i andre land har det, og korleis vi kan hjelpe dei som ikkje har det så godt som oss. Vi brukar "Barnas misjonsprosjekt" som NLM har utarbeidd, og i år er Tanzania i fokus.

Eldar og Vanja: Eit metodisk opplegg om brannvern med hånddokkene Eldar og Vanja. Dette er laga av Norsk brannvernforening, og vi gjennomfører brannøving med både barn og vaksne i samband med dette opplegget.

Tarkus er eit «bilbeltedyr» som lærer barna om trafikk og korleis ein skal ferdast trygt der. Eit fint utarbeidd opplegg med blant anna fine sangar på cd som barna likar veldig godt.

Hovudtema:

Alle de syv fagområdene i Rammeplanen er en gjennomgående del av arbeidet vi gjør i barnehagen. I år vil vi fordype oss i fagområdet Antall, rom og form, siden det går hånd i hånd med det som er fokuset for Beste Praksis, nemlig

Grunnleggende matematiske begrep.

Beste Praksis:

I samarbeid med alle barnehagene i Gjemnes kommune har vi kommet fram til tre punkt for hvordan vi skal jobbe med matematikk i barnehagen;

- Vi skal bruke matematiske begreper bevisst i hverdagssituasjoner
- Vi skal bruke pedagogiske verktøy; konkreter for å tydeliggjøre mengder, former, størrelser og antall.
- Vi legger til rette for at barna kan utforske selv.

Temanavn: **MATTESPRELL**

INNHOLD:

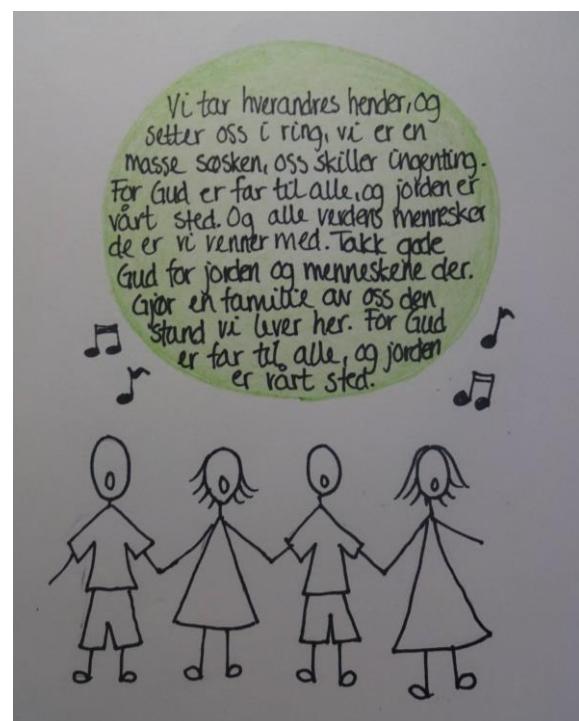
- Sanger, rim, regler,
- Matematikksenteret, Forskerfabrikken
- Rim, regler, sanger
- Leker: Hvem skal ut?, Alias, Kims lek, Kongen befaler, Fleip eller fakta.

MÅL:

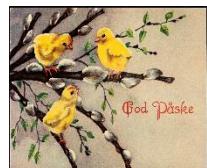
- Få kjennskap til grunnleggende matematiske begrep
- Oppdage og undre seg over matematiske sammenhenger
- Leke og eksperimentere med tall, mengde og telling
- Gjenkjenne og kunne navngi former
- Utforske og oppdage matematikk i dagliglivet
- Skape mestringsfølelse

METODE:

- Bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen
- Bruke bøker, spill, rim, regler, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr
- Styrke barnas nysgjerrighet, og undre oss sammen med barna om matematiske sammenhenger
- Legge til rette for matematiske erfaringer ved hjelp av utstyr og materiale.

ÅRSHJUL FOR BARNEHAGEN!

August	September	Oktober	November
<p>Tilvenning Former «Meg selv» </p>	<p>Brannvernuke Fra jord til bord Former </p>	<p>Nye farger på trærne Barnas Misjonsprosjekt </p>	<p>Tall, telling og mengde 5 6 7 1 Trygg i trafikken Tarkus</p>
	Uke 38- Brannvernuke	26.10 Tanzaniafest	
Desember	Januar	Februar	Mars
<p>Advent og jul </p>	<p>Størrelser </p>	<p>Mønster </p>	<p>Påske </p>
14.12 Julefest!			13.03 Barnehagedagen
April	Mai	Juni	Juli
<p>Rom og lokalisering </p>	<p>Leirdag og overnattingstur for 5-årsklubben 17.mai </p>	<p>Fellestur for hele barnehagen Avslutningsfest for 5 – årsklubben</p>	<p>Sommer!! Utelek </p>
		01.06 Barnehagelekene	

DAGSRYTMEN

Ein fast rytme i barnehagedagen er med på å skape tryggleik og trivsel for barna. Barna kjenner att det som skjer i barnehagen, og kan på den måten stille forventningar til det som skal skje i løpet av dagen. Sjølv om vi har ein fast dagsrytme, er det rom for fleksibilitet, slik at vi kan nytte oss av uventa hendingar m.m.

07.00	Barnehagen åpnar
08.15 - 08.45	Frukost med tannpuss etterpå
08.45 - 10.00	Barna kjem, fram til kl. 10.00.
10.00	Samlingsstund. Bikuben har samling litt seinare, etter uteøkta, dersom dei er ute etter frukost. Etter samlingsstund er det frileik inne eller ute Tilrettelagde aktivitetar som forming er innlagt av og til.
11.10 – 11.30	Rydding. Toalett. Vaske hender.
11.30 - 12.15	Lunsjmåltid. På Bikuben varer lunsjmåltidet kortare, og startar gjerne litt tidlegare. Barna som skal sove blir lagt rett etter lunsj.
12.15 - 16.30	Påkledning. Friileik ute. Somme dagar går vi inn att på slutten av dagen.
14.30	Fruktmåltid + mat frå eigen matboks for dei som treng det
16.30	Barnehagen stengjer

Vi har kvilestund for alle barna på den mørkaste årstida. Den har vi som regel rett etter lunsjen før vi går ut. Då hører vi på sang, forteljing på cd, eller oftast så er det høgtlesing. Dette året blir barna som ikkjesov, delte i to grupper som har kvilestund vekselvis annakvar dag.

Alle barna skal vere møtt fram til barnehagen til kl 10.00. "Kjernetida" er frå Kl. 10.00 - 14.00. I denne perioden foregår dei tilrettelagte aktivitetane, turar o.l. Når det er sagt, går det an å avtale avvik frå denne regelen med personalet og sei frå at de kjem seinare.

5 - ÅRSKLUBBEN

For at 5-åringane skal få eit tilbod som er spesielt tilpassa dei dette siste året før skulestart, har vi 5-årsklubb i barnehagen.

I 5-årsklubben er det førebuing til skulestart som f.eks. lytte til lydane, bli litt kjent med bokstavar, kjenne igjen sine eigne bokstavar, skrive og forme bokstavane i namnet sitt, jobbe med grunnleggende begrep. Vi nyttar dette året det pedagogiske opplegget Trampoline i 5-årsklubben, og barna har kvar si arbeidsbok.

Vi abonnerar også på Salaby, eit dataprogram som inneheld eit hav av aktivitetar og idéar. Det blir brukt i 5-årsklubben, og også elles.

TRAS

tyder Tidleg Registrering Av Språkutvikling, og er eit kartleggingsverktøy der vi systematisk registrerer barnet si språkutvikling. I tillegg til det barnet kan uttale, oppfanger denne metoden også språkleg medvit, språkforståing, ord- og setningsproduksjon, kommunikasjon, samspel med andre og merksemd. TRAS kan også vere eit fint utgangspunkt i foreldresamtalane. Dette gjeld barna som er i alderen 2-5 år.

SPRÅKSPRELL

er eit metodisk opplegg som går på å utvikle språkforståing og språkleg medvit. Innhaldet er mykje rim og regler, øve merksemd for lydar, stavelsesinndeling og forlydsanalyse. Språksprell er tilrettelagt for barn mellom 4 og 6 år, så det er dei to eldste kulla som er med på dette.

STEG FOR STEG

er eit fint tilrettelagt metodisk opplegg for å jobbe med sosial kompetanse. Følelsar, empati, problemløsing, konfliktløsing og vennskap er stikkord her. Opplegget er tilrettelagt for to aldersgrupper og inneheld mykje bildematriell med tema og tips til samtale med barna. Dessutan mange fine temasanger og hånddokkene Snegle og Valpen. Dette skal vi jobbe med innimellom og saman med andre tema.

UTEDAGANE

har vi kvar fredag, og det er populært både blant barn og vaksne i barnehagen. Det er også godt motteke av foreldra. Dei minste barna er som oftast ute på barnehageområdet medan dei store går på tur. Då får dei små boltre seg åleine på uteområdet, og det er godt for dei. Vi kan også ta dei med ein trilletur i nærområdet, og til våren kan dei vere med å gå små turar. Med dei store går vi som oftast til Stegabu, Lunningsplassen eller på ekskursjon i bygda. Det kan vere gardsbesøk eller privat besøk. Barnehagen ligg nær sjøen, så vi kan også nytte fjøra som turområde, likedan sykkeldag på banen ved Gjemneshallen. Ski- og akedag blir det til vinteren, og kanskje også skøytedag. Det er fint å ha faste turmål, - barn i førskulealder likar det trygge og forutsigbare, og fortsett leiken frå gong til gong på kjente plassar. Det er også fint å oppleve nye plassar som gjev nye opplevelingar.

MAT/ HELSE

Barna må ha med seg matpakke til frukost alle dagar, og til lunsjmåltidet på utedagane. Alle dei andre dagane har vi smøremåltid kl.11.30. Til dei små smør vi opp mat. På spesielle dagar som nisselfest, karneval o.l. har vi varmrett, og elles også to dagar pr. månad. Vi har også dagar der vi bakar, for eksempel rundstykke til smøremåltidet. Til maten får barna mjølk, evt. vatn. På utedagane har vi oftast kakao.

Vi serverar sunn mat til barna og prøvar å redusere sukkerintaket. Barna får frukt eller grønnsaker kvar dag. Barna pussar tennene i barnehagen etter frukost. Vi legg vekt på god håndhygiene og lærer barna hoste- og nyseteknikk for å forhindre smittespredning så godt som mulig. Dersom barn og vaksne får smittsame sjukdomar som diarè og oppkast, skal ein vere borte frå barnehagen minimum 48 timer etter at ein er symptomfri.

DOKUMENTASJON

Arbeidet i barnehagen blir dokumentert gjennom årsplan, månadsplaner og anna informasjon til foreldra. Vi dokumenterer arbeidet i barnehagen ved hjelp av bl.a. bildeplansjar med tekst. Teikningar og andre synlege resultat som barna lagar er også dokumentasjon i seg sjølv. Den digitale bilderamma gjev ferske bilete frå opplevingar i kvardagen. Annan dokumentasjon er referat frå møter og årsrapport.

Årsplana er behandla og godkjent av Samarbeidsutvalet.

